

Súd: Okresný súd Prešov
Spisová značka: 12C/21/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 8113202534
Dátum vydania rozhodnutia: 17. 06. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Alena Paveleková
ECLI: ECLI:SK:OSPO:2014:8113202534.6

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v právnej veci žalobcu: Milan Karpják, nar. 09.08.1970, bytom Prešov, Vodárenská 20, zastúpený: JUDr. Ladislav Lukáč, advokát, so sídlom v Prešove, ul. Hlavná 19 proti žalovaným: 1. Prešovský samosprávny kraj, so sídlom Námestie mieru 2, Prešov, zastúpený: Správa a údržba Prešovského samosprávneho kraja, Jesenná 14, Prešov a 2. Mesto Prešov, so sídlom Hlavná 73, Prešov, zast. JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom v Prešove, Sládkovičova 8, o náhradu za užívanie nehnuteľnosti takto

Okresný súd Prešov sudkyňou Mgr. Alenou Pavelekovou v právnej veci žalobcu: T. W., nar. XX.XX.XXXX, bytom L., P. XX, zastúpený: JUDr. Ladislav Lukáč, advokát, so sídlom v Prešove, ul. Hlavná 19 proti žalovaným: 1. Prešovský samosprávny kraj, so sídlom Námestie mieru 2, Prešov, zastúpený: Správa a údržba Prešovského samosprávneho kraja, Jesenná 14, Prešov a 2. Mesto Prešov, so sídlom Hlavná 73, Prešov, zast. JUDr. Alojzom Naništom, advokátom so sídlom v Prešove, Sládkovičova 8, o náhradu za užívanie nehnuteľnosti takto

rozhodol:

Žalobu **z a m i e t a**.

O trovách konania bude rozhodnuté samostatným rozhodnutím po právoplatnosti tohto rozsudku.

odôvodnenie:

Žalobou doručenou tunajšiemu súdu dňa 28.1.2013 sa žalobca domáhal na žalovanom v 1.rade uloženia povinnosti zaplatiť žalobcovi sumu 4.490,81 eur spolu s 8,75 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 28.1.2013 do zaplatenia a na žalovanom v 2.rade povinnosť zaplatiť žalobcovi sumu 1.915,44 eur spolu za 8,75 % ročným úrokom z omeškania z tejto sumy od 28.1.2013 do zaplatenia.

Svoju žalobu odôvodnil tým, že T. V. a Š. V. boli ku dňu 27.12.2012 podielovými spoluvlastníkmi nehnuteľností každý v podiele 1/2, evidovanej na Správe katastra Prešov nachádzajúcej sa v k. ú. U. parcely KNC č. XXXX/XX - zastavané plochy a na dvoria o výmere 398 m² zapísané na liste vlastníctva č. XXXX.

Parcela KN C č. XXXX/XX bola geometrickým plánom č. XXX/XXXX zo dňa 3.12.2003 rozdelená na novovytvorené parcely č. XXXX/XX o výmere 279 m² a č. XXXX/XX o výmere 119 m².

Žalobca, ako postupník uzavrel s postupcami T. V. a Š. V. dňa 27.12.2012 zmluvu o postúpení pohľadávok č. 05/12 predmetom, ktorej boli pohľadávky voči žalovaným bezdôvodné obohatenie za záber a neoprávnené užívanie pozemku č. XXXX/XX zastavané plochy a nádvoria o výmere 398 m², nachádzajúce sa v k. ú. U., vec vedená na Okresnom súde Prešov pod sp.zn. 11C 220/2010 za obdobie od 15.10.2008 do 30.6.2009. Bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemku KNC 3153/16, resp. náhrada za zriadené vecné bremeno na pozemku za obdobie od 1.7. 2009 do 11.7 2012, kedy došlo k prevzatiu stavieb na pozemku žalobcov Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s., postúpenie pohľadávok oznámili postupcovi a žalovaným dňa 7.1.2013.

Na novovytvorenej parcele KN C č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvoria o výmere 279 m² sa v žalovanom období od 29.1.2011 do 30.6.2012 nachádza stavba pozemnej komunikácie - cesta III.

triedy, ktorá bola dňa 11.7.2012 vo vlastníctve žalovaného v 1.rade, keďže na základe rozhodnutia Ministerstva dopravy, výstavby a regionálneho rozvoja Slovenskej republiky č. 07211/2012/ SCDPK-59306 zo dňa 23.4.2012 bola cesta III. triedy pretriedená a bola zaradená do siete diaľnic, ako diaľničný privádzač diaľnice D1. Následne na to bola dňa 3.7.2012 medzi žalovaným v 1.rade ako prevodcom a NDS, a.s. ako nadobúdateľom uzavretá zmluva o prevode vlastníctva - k inžinierskej stavbe - pozemnej komunikácii ku dňu 12.7.2012. Na novovytvorenej parcele KN C č. XXXX/XX - zastavané plochy a nádvorja o výmere 119 m², sa v žalovanom období od 29.1.2011 do 30.6.2012 nachádzal chodník a oporný múr. V totožnej právnej veci vedenej na Okresnom súde v Prešove pod sp.zn. 11C 220/2010, týkajúcej sa bezdôvodného obohatenia za užívanie pozemkov žalobcov stavbou chodníka, mesto Prešov - ako žalovaný v 2.rade nespochybňuje vlastníctvo chodníka a taktiež ani nárok uplatnený voči nemu žalobcami v tomto konaní.

Keďže na základe zákona č. 66/2009 Z.z. účinného od 1.7.2009 vznikla v zmysle ustanovenia § 4 ods. 1 vedeného zákona na pozemku vo vlastníctve postupcom prospech žalovaných - vlastníkov stavieb právo zodpovedajúce vecnému bremenu, má postupník nárok na finančnú náhradu za predmetné vecné bremená.

Náhradu za vecné bremeno vyčíslil žalobca znaleckým posudkom znalca N.. T. N. č. X/XXXX zo dňa 6.1.2013, kde znalec stanovil všeobecnú hodnotu vecného bremena vo výške 11,32 eur / m² pozemku ročne, čo predstavuje za obdobie od 29.1.2011 do 30.6.2012 za 519 dní sumu 4.490,81 eur na parcelu č. XXXX/XX zastavaná plocha o výmere 279 m² - 1.915,44 eur na parcelu č. XXXX/XX o výmere 119 m². Súd vo veci vykonal dokazovanie výsluchom žalobcu a listinnými dôkazmi, výpisom listu vlastníctva, výkazom výmer z geometrického plánu zo dňa 3.12.2003 vyhotoveného N.. L. X., zmluvou o postúpení pohľadávok č. 5/12, oznámením o postúpení pohľadávok zo dňa 27.12.2012, zápisnicou o pojednávaní zo dňa 18.3.2011 sp.zn. 11C 220/2010, vyjadrením žalovaného v 1.rade, rozhodnutím Mestského národného výboru v Prešove odboru výstavby a územného plánovania zo dňa 24.8.1982.

Z výpisu z listu vlastníctva č. XXXX, okres Prešov, obec Prešov, k.ú. U. zo dňa 3.1.2013 vyplýva, že parcela č. XXXX/XX evidovaná na tomto liste vlastníctva mala výmeru 398 m² - zastavané plochy a nádvorja, pričom v časti B boli evidovaní ako vlastníci T. V. a Š. V. každý v spoluvlastníckom podiele 1/2. Podľa výkazu výmer geometrického plánu zo dňa 3.12.2002 vyhotoveného N.. L. X., ktorý bol úradne overený správou katastra Prešov dňa 9.12.2010 pod č. XXXX/XXXX bol zistený doterajší stav na liste vlastníctva č. XXXX parcely KN č. XXXX/XX o výmere 398 m² - zastavaná plocha zameraná do zmeny parcely č. XXXX/XX o výmere 119 m², ktorá je tvorená chodníkom a parcely č. XXXX/XX o výmere 279 m², ktorá je tvorená cestou.

Zo zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 27.12.2012 mal súd zistené, že postupcovia T. V. a Š. V. a postupník žalobca v zmysle čl. I. predmetu zmluvy bodu 1.1, ako podieloví spoluvlastníci nehnuteľnosti evidovanej na liste vlastníctva č. XXXX nachádzajúcej sa v katastrálnom území Solivar, obec Prešov a to parcely CKN č. 3153/16 zastavané plochy a nádvorja o výmere 398 m² každý o veľkosti podielu 1/2, pričom na spoluvlastnícky podiel pripadala výmera 199 m², v zmysle bodu 1. 2, do 11.7.2012 vrátane bol Prešovský samosprávny kraj vlastníkom pozemnej komunikácie - cesty III. triedy nachádzajúcej sa na časti pozemku a mesto Prešov bol vlastníkom chodníka, nachádzajúceho sa na zvyšnej časti pozemku. Podľa článku I. bodu 1.4 zmluvy postupcovia majú voči Prešovskému samosprávnemu kraju a mestu Prešov nesplnené pohľadávky titulom: bezdôvodného obohatenia za záber neoprávnene užívaného pozemku, ktorý je predmetom sporu v konaní vedenom na Okresnom súde Prešov sp.zn. 11C 220 /2010 za obdobie od 15.10.2008 do 14.10.2012, a bezdôvodné obohatenie za užívanie pozemku, respektíve náhrady za zriadené vecné bremeno na pozemku za obdobie od 1.7.2009 (kedy v zmysle § 4 ods. 1 zákona č. 66/2009 Z.z. vzniklo vecné bremeno) do 11.7.2012, kedy došlo k prevzatíu stavieb na pozemku postupcov Národnou diaľničnou spoločnosťou, a.s.

Podľa článku II. bodu 2.1 zmluvy postupcovia svoje pohľadávky uvedené v článku I, bod 1. 4 postupujú postupníkovi a to dňom podpísania zmluvy (zmluva bola podpísaná dňa 27. 12. 2012).

Podľa článku II. z bodu 2.2 zmluvy s postúpenými pohľadávkami prechádza na postupníka aj ich príslušenstvo a všetky práva s nimi spojené.

Podľa článku III bodu 3.1 zmluvy postupcovia postupujú svoje pohľadávky uvedené v článku I, bod 1.4 zmluvy za odplatu, ktorá bude špecifikovaná v prílohe č. 1 zmluvy, ktorá tvorí neoddeliteľnú súčasť zmluvy, a o ktorej sa obidve zmluvné strany zaväzujú zachovávať mlčanlivosť. Táto príloha č. 1 nebude predkladaná k nahliadnutiu 3. osobám.

Dňa 27.12.2012 bola adresovaného oznámenia o postúpení pohľadávok na základe vyššie citovanej zmluvy žalovanému v 1.rade a žalovanému v 2.rade.

T. H. Š. V. boli podielovými spoluvlastníkmi, každý z nich v 1 k parcele CKN XXXX/XX zastavanej ploche o výmere 398 m², ako to vyplýva z pôvodného LV č. XXXX k.ú. U.. Nehnuteľnosti nadobudli kúpnu

zmluvou P. XXXX/XXXX spolu s N., L. W. a T. L., ako to vyplynulo zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 15C 9/2009 .

K realizácii tejto stavby cesty a chodníka došlo v 80. rokoch na základe územného rozhodnutia o umiestnení stavby vydaného MNSV v Prešove č. Výst. 771/82 zo dňa 24.8.1982, ktoré bolo doručené aj Stavbe VD Prešov. Na základe neho bolo potom vydané stavebné povolenie ONV odborom dopravy v Prešove pod č. Dop. XXXX/OD-XX zo dňa 14.3.1983. Stavebným povolením bola uložená povinnosť investorovi (Okresnej správe ciest) usporiadať majetkovoprávne vzťahy so všetkými vlastníckmi do začatia prác.

V spise tohto súdu sp.zn. 15C 9/2009 sa nachádza zápisnica z rokovania zo dňa 16.11.1982 vo veci doriešenia vstupu na pozemky, záznam z výrobného výboru zo dňa 27.1.1983 a dojednanie o spolupráci a určení užívateľa súvisiacich objektov v rámci výstavby zo dňa 24.5.1984. Zo všetkých týchto listinných dôkazov jednoznačne vyplýva, že stavba predmetnej cesty bola štátom realizovaná so súhlasom vtedajšieho vlastníka pozemku - Stavby VD Prešov.

Dňa 12.2.1992 bolo vydané kolaudačné rozhodnutie Obvodným úradom v Prešove pod č. C.-L.-XXXX/XXXX. V ňom sa konštatuje, že podmienky určené predchádzajúcim územným rozhodnutím a rozhodnutím o prípustnosti stavby boli splnené (číslo listu spisu 161).

Stavba VD Prešov zastúpená JUDr. Antonom Hajdukom správcom konkurznej podstaty kúpnu zmluvou zo dňa 2.8.2000 odpredala parcely KN XXXX/X, XXXX/X, XXXX/XX a stavby na nich stojace súp. č. XXXX T. V.W., T. L., N., L. W. H. Š. V.. Vklad tejto zmluvy bol povolený pod P. XXXX/XXXX, keďže konkurzný súd s týmto predajom vyslovil súhlas opatrením W. XXX/XX zo dňa 25.7.2000 (číslo listu spisu 265).

Následne došlo k zrušeniu a vyporiadaniu tohto podielového spoluvlastníctva zmluvou zo dňa 6.3.2002. Na základe geometrického plánu Geoplanu č. XXX/XXXX parcela KN XXXX/XX pripadla do podielového spoluvlastníctva T. H. Š. V. každému v 1. Vklad tejto zmluvy bol povolený P. XXXX/XXXX dňa 2.4.2002 (číslo listu spisu).

V súčasnosti už list vlastníctva č. XXXX k.ú. U. neexistuje. Parcela CKN XXXX/XX je vedená na LV č. XXXX k.ú. U. vo výlučnom vlastníctve Národnej diaľničnej spoločnosti a.s. a to na základe viacerých kúpnych zmlúv, najstaršia je uvedená pod P. XXXX/XXXX.

V súčasnosti je vlastníkom cesty III. triedy žalovaný v 1.rade od 1.1.2002, čo vyplýva z § 3 d/ ods. 2 zákona č. 135/1961 Z.z. o pozemných komunikáciách v zmysle novely zákona č. 416/2001 Z.z. a vlastníkom príslušného chodníka je žalovaný v 2. rade v zmysle zákona č. 135/1991 Z.z. o majetku obcí účinného od 1.5.1991.

Po zákonomnom poučení podľa § 120 ods. 4 <aspi://module='ASPI'&link='99/1963%20Zb.%2523120'&ucin-k-dni='30.12.9999'> O.s.p. žiaden z účastníkov nenavrhol vo veci doplniť dokazovanie.

Podľa čl. 20 ods. 4 <aspi://module='ASPI'&link='460/1992%20Zb.%2523%25C8l.20'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Ústavy Slovenskej republiky, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné iba v nevyhnutnej miere a vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za primeranú náhradu.

Podľa čl. 11 ods. 4 ústavného zákona 23/1991 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='23/1991%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, ktorým sa uvádza listina základných práv a slobôd, vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie vlastníckeho práva je možné len vo verejnom záujme, a to na základe zákona a za náhradu.

Podľa § 128 ods. 2 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523128'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, vo verejnom záujme možno vec vyvlastniť alebo vlastnícke právo obmedziť, ak účel nemožno dosiahnuť inak, a to len na základe zákona, len na tento účel a za náhradu.

Podľa § 151n ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523151n'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, vecné bremená obmedzujú vlastníka nehnuteľnej veci v

prospech niekoho iného tak, že je povinný niečo trpieť, niečoho sa zdržať alebo niečo konať. Práva zodpovedajúce vecným bremenám sú spojené buď s vlastníctvom určitej nehnuteľnosti, alebo patria určitej osobe.

Podľa § 151o ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523151o'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, vecné bremená vznikajú písomnou zmluvou, na základe závetu v spojení s výsledkami konania o dedičstve, schválenou dohodou dedičov, rozhodnutím príslušného orgánu alebo zo zákona. Právo zodpovedajúce vecnému bremenu možno nadobudnúť tiež výkonom práva (vydržaním); ustanovenia § 134 tu platia obdobne. Na nadobudnutie práva zodpovedajúceho vecným bremenám je potrebný vklad do katastra nehnuteľností.

Podľa § 1 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.%25231'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Zákona č. 66/2009 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> o niektorých opatreniach pri majetkovoprávnom usporiadaní pozemkov pod stavbami, ktoré prešli z vlastníctva štátu na obce a vyššie územné celky a o zmene a doplnení niektorých zákonov, tento zákon upravuje usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo vyššieho územného celku, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo vyššieho územného celku podľa osobitných predpisov, vrátane príľahlej plochy, ktorá svojím umiestnením a využitím tvorí neoddeliteľný celok so stavbou (ďalej len "pozemok pod stavbou").

Podľa § 2 ods. 1 toho istého zákona obec alebo vyšší územný celok, ktorý sa stal podľa osobitných predpisov vlastníkom stavby prechodom z vlastníctva štátu bez majetkovoprávneho usporiadania vlastníctva k pozemkom (ďalej len "vlastník stavby"), môže poskytnúť zámennou zmluvou vlastníkovi pozemku pod stavbou náhradný pozemok, ktorý je v jeho vlastníctve. Náhradný pozemok v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, poskytne vlastník stavby v tom istom katastrálnom území. Ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce.

Podľa § 2 ods. 2 toho istého zákona, ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu.

Podľa § 3 ods. 1 toho istého zákona, konanie o nariadení pozemkových úprav z dôvodu usporiadania vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou podľa tohto zákona sa začína na žiadosť vlastníka stavby. Pri usporiadaní vlastníckych vzťahov k pozemkom podľa tohto zákona sa prihliada na potreby vlastníka stavby.

Podľa § 3 ods. 3 toho istého zákona, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná formou poskytnutia náhradného pozemku v obvode pozemkových úprav v tom istom katastrálnom území, a ak územie obce tvorí viac katastrálnych území, náhradný pozemok sa poskytne v rámci územia obce, v primeranej výmere, bonite a rovnakého druhu, ako bol pôvodne pozemok pred zastavaním, alebo formou finančnej náhrady, ak

- a) v obvode pozemkových úprav nie sú pozemky na účely poskytnutia náhrady,
- b) ide o pozemok pod stavbou vo výmere do 400 m²,
- c) o to požiada vlastník pozemku.

Podľa § 4 ods. 1 toho istého zákona, ak nemá vlastník stavby ku dňu účinnosti tohto zákona k pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou, vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo vyšší územný celok. Podkladom na vykonanie záznamu o vzniku vecného bremena v katastri nehnuteľností je súpis nehnuteľností, ku ktorým vzniklo v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu.

Podľa § 4 ods. 2 toho istého zákona, vlastník pozemku pod stavbou je povinný strpieť výkon práva zodpovedajúceho vecnému bremenu do vykonania pozemkových úprav v príslušnom katastrálnom území.

Žalovaný v 2.rade namietal platnosť zmluvy o postúpení pohľadávky zo dňa 27.12.2012 č. 5/2015 z dôvodu jej neurčitosti, pretože z nej nebolo zrejmé, či boli postúpené pohľadávky vzniknuté z titulu bezdôvodného obohatenia eventuálne ako náhrada za zriadené vecné bremeno a zároveň, že na základe akých kritérií je určená výška postupovanej pohľadávky.

Podľa § 524 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523524'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému.

Podľa § 524 ods. 2 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523524'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, s postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

Vzhľadom na vyššie citovanú námietku žalovaného v 2.rade je potrebné uviesť, v zmysle ust. § 524 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='40/1964%20Zb.%2523524'&ucin-k-dni='30.12.9999'> Občianskeho zákonníka, k obligatórnym obsahovým náležitostiam zmluvy o postúpení pohľadávky vedľa vlastného označenia účastníkov (postupiteľa a postupníka) patrí identifikácia postupovanej pohľadávky, ktorá musí zahŕňať riadne označenie postupiteľovho dlžníka a popis pohľadávky, čo do jej výšky a skutočností, na ktorých sa zakladá. Postupovaná pohľadávka musí byť identifikovaná dostatočne a určite tak, aby nebola zameniteľná s inou pohľadávkou postupiteľa s rovnakým dlžníkom a aby medzi zmluvnými stranami nevznikli pochybnosti o tom, aká pohľadávka, ako a kedy bola postúpená.

Za situácie, keď zákon nevymedzuje, akým spôsobom má byť postupovaná pohľadávka v zmluve o postúpení pohľadávky identifikovaná, túto identifikáciu možno previesť i uvedením právnych skutočností, z ktorých postupovaná pohľadávka vznikla. V danej právnej veci súd dospel k záveru, že účastníci v zmluve o postúpení pohľadávky - pohľadávku spolu s inými údajmi z pohľadu požiadavky na určitost postupovanej pohľadávky dostatočne zabezpečili, a nebolo nutné právny dôvod vzniku postupovanej pohľadávky v predmetnej zmluve uviesť, pretože takáto požiadavka zo žiadneho právneho predpisu nevyplýva.

Ako predbežnou otázkou sa súd zaoberal premlčaním, nakoľko túto námietku vzniesli obaja žalovaní.

Podľa § 100 ods. 2 Občianskeho zákonníka premlčujú sa všetky majetkové práva s výnimkou vlastníckeho práva. Tým nie je dotknuté ustanovenie § 105. Záložné práva sa nepremlčujú skôr, než zabezpečená pohľadávka.

Podľa § 100 ods. 3 Občianskeho zákonníka nepremlčujú sa takisto práva z vkladov na vkladných knižkách alebo na iných formách vkladov a bežných účtoch, pokiaľ vkladový vzťah trvá.

Podľa § 101 Občianskeho zákonníka Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, premlčacia doba je trojročná a plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Súd dospel k záveru, že právo na zaplatenie finančnej náhrady za zriadenie vecného bremena je majetkovým právom, vlastník pozemku má možnosť domáhať sa náhrady za zriadenie vecného bremena, ktorý nárok však podlieha premlčaniu v zmysle § 100 a nasledujúcich Občianskeho zákonníka, takže platí všeobecná premlčacia doba v trvaní troch rokov, ktorá plynie odo dňa, keď sa právo mohlo vykonať po prvý raz.

Nárok žalobcu na náhradu za užívanie predmetných pozemkov uplatnený za obdobie od 9.1.2011 do 30.6.2012, treba podľa názoru súdu posúdiť podľa zák. č. 66/2009 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, ktorý nadobudol účinnosť dňa 1.7.2009. Nie je sporné, že žalovaný v 1.rade je vlastníkom stavby cesty III. triedy na základe zákona č. 135/1961 Zb. o pozemných komunikáciách s účinnosťou od 1.1.2004 podľa dohody o prechode majetku a sním súvisiacich práv a povinností z vlastníctva štátu v správe Slovenskej správy ciest na Prešovský samosprávny kraj z 29.12.2003, čo bolo nepochybne zistené v tomto konaní zo spisu tunajšieho súdu sp.zn. 15C 9/2009. Žalovaný v 2.rade v priebehu konania nepopieral vlastníctvo predmetnej stavbe chodníka v zmysle zákona č. 135/1991 Z.z. o majetku obcí.

Vzhľadom na to žalovaným dňom 1.7.2009 vzniklo k predmetným pozemkom v ich prospech právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie predmetných pozemkov (§ 4

ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.%25234'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zák. č. 66/2009 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>).

Treba uviesť, že postupom vznikol v zmysle § 2 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.%25232'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zák. č. 66/2009 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> okrem iného aj nárok na to, aby mu žalovaní zámenou zmluvou poskytli náhradný pozemok, ktorý je v ich vlastníctve. Ak sa neuplatní postup podľa odseku 1, usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemku pod stavbou sa vykoná v konaní o nariadení pozemkových úprav podľa osobitného predpisu, ktorým je zák. č. 330/1991 Zb. <aspi://module='ASPI'&link='330/1991%20Zb.'&ucin-k-dni='30.12.9999'> (§ 2 ods. 2 zák. č. 66 /2009 Z.z.).

Ustanovenie § 4 ods. 1 zák. č. 66/2009 Z.z. je jedným z tých, ktoré v zmysle § 151o Občianskeho zákonníka konkretizuje možnosti zriadenia vecného bremena zo zákona.

Vecné bremená zriaďované zákonom nemajú celkom totožný charakter s režimom zmluvných vecných bremien, pretože sa riadia špeciálnou právnou úpravou upravujúcou činnosť, k realizácii ktorých vznikli. Ak špeciálna úprava o zriadení vecného bremena zo zákona neobsahuje riešenie týkajúce sa náhrady za obmedzenie vlastníckeho práva, táto situácia je riešiteľná aj využitím článku 11 ods. 4 Listiny základných práv a slobôd, z ktorého vyplýva, že obmedziť vlastnícke právo je možné len za náhradu.

Je nesporné, že obmedzenie vlastníckeho práva postupcov spočívalo v zriadení vecného bremena. Finančná náhrada za zriadenie vecného bremena je nepochybne majetkovým právom vyplývajúcim z vecného bremena.

Finančná náhrada za vznik vecného bremena je nepochybne jednorazová a nemá charakter opakujúceho sa plnenia, čo vyplýva aj zo spôsobu jej výpočtu upraveného vo vyhl. č. 492/2004 Z.z. <aspi://module='ASPI'&link='492/2004%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, v zmysle ktorého sa výpočet všeobecnej hodnoty vecného bremena vykoná tak, že práva spojené s nehnuteľnosťou sa odhadnú zistením výhody, ktorú tieto práva prinášajú oprávnenému v období jedného roka a hodnota tejto výhody sa násobí pri právach časovo neobmedzených 20-timi a pri právach časovo obmedzených počtom rokov, počas ktorých má právo trvať, najviac však 20-timi.

Tak isto je nepochybné, že zákonné vecné bremeno vzniklo v súlade s § 4 ods. 1 <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.%25234'&ucin-k-dni='30.12.9999'> zákona č. 66/2009 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>. a uvedené ustanovenie zákona ohľadne vecného bremena odkazuje na § 151n až 151p Občianskeho zákonníka. Vznik tohto vecného bremena zo zákona je treba považovať za usporiadanie vlastníckych vzťahov k pozemkom pod stavbami vo vlastníctve obce alebo VÚC, ktoré prešli do vlastníctva obce alebo VÚC podľa osobitných predpisov. Ak nemá vlastník stavby, ku dňu účinnosti tohto zákona, pozemku pod stavbou zmluvne dohodnuté iné právo, vzniká vo verejnom záujme k pozemku pod stavbou užívanému vlastníkom stavby dňom účinnosti tohto zákona v prospech vlastníka stavby právo zodpovedajúce vecnému bremenu, ktorého obsahom je držba a užívanie pozemku pod stavbou vrátane práva uskutočniť stavbu alebo zmenu stavby, ak ide o stavbu povolenú podľa platných právnych predpisov, ktorá prešla z vlastníctva štátu na obec alebo VÚC. Toto vecné bremeno vzniklo odo dňa účinnosti zákona č. 66/2009 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, teda dňom 01.07.2009, čo vyplýva z čl. V predmetného zákona.

Tento nárok je iba jeden a má ho len ten vlastník zaťaženého pozemku, ktorý túto nehnuteľnosť vlastnil v čase vzniku vecného bremena, teda k účinnosti zákona 66/2009 Z. z. <aspi://module='ASPI'&link='66/2009%20Z.z.'&ucin-k-dni='30.12.9999'>, t. j. ku dňu 01.07.2009. Na základe vyššie uvedeného je teda nesporné, že žalobca na základe vyššie uvedeného by mal nárok na finančnú náhradu za vznik vecného bremena, nakoľko však žaloba bola podaná dňa 28.1.2013 súd nemohol túto finančnú náhradu priznať, a to z dôvodu vznesenej námietky premĺčania tak žalovaným v 1.rade, ako aj žalovaným v 2.rade.

Súd nepopiera, že právo na zriadenie vecného bremena sa nepremĺčuje, s tým možno len súhlasiť. Avšak v konaní nešlo o zriadenie práva zodpovedajúceho vecnému bremenu, ktoré bolo zriadené zo zákona, ale išlo o vyplatenie finančnej náhrady za toto zriadenie, čo nepochybne je odlišnou skutočnosťou s poukazom na vyššie uvedené dôvody.

Tým, že súd dospel k záveru, že nárok finančnej náhrady je premlčaný už sa nezaoberal inými námietkami vznesenými žalovanými. Súd však dodáva, že aj pokiaľ by nebola vznesená námietka premlčania prípadne, by nebola dôvodná z pripojeného obsahu, kľúčovým bolo zistenie zo spisu tunajšieho súdu sp. zn. 11C 220/2010, ako aj spisu tunajšieho súdu 15C 9/2009, že zo záznamu z rokovania zo dňa 23.11.1982, zo záznamu výrobného výboru konaného dňa 27.1.1983 za účasti zástupcu výrobného družstva Stavba Prešov a to právneho predchodcu vlastníka dotknutej nehnuteľnosti v tejto právnej veci tento subjekt súhlasil výslovne s riešením podľa projektovej dokumentácie a nasledujúcich rokovaní kolaudačného konania, pričom sa zmluvné strany dohodli na tom, že vlastník stavby pozemnej komunikácie má právo na bezodplatné užívanie pozemku a to na dobu neurčitú. V právnej veci sp.zn. 15C 9/2009 týkajúcej sa totožnej nehnuteľnosti vyjadril odvolací súd v rozhodnutí 9Co 78/2012 - 318 zo dňa 12.11.2013, že žalobca sa nemôže úspešne domáhať vydania plnenia ktorého sa dobrovoľne vzdal jeho právny predchodca v čase zriadenia stavby pozemnej komunikácie. Práva žalobcu nie sú porovnateľné s právami iných vlastníkov pozemkov, ktoré boli zastavané bez vyžiadania súhlasu či dokonca proti vôli vlastníkov pozemku. Práva vlastníka upravené v ustanovení § 123 Občianskeho zákonníka má vlastník "len v medziach zákona". Niektoré obmedzenia vlastníckeho práva vyplývajú z povahy veci a zo všeobecných ustanovení Občianskeho zákonníka. Vlastnícke právo je obmedzené predovšetkým právami ostatných vlastníkov. Výkon vlastníckeho práva tak nesmie bez právneho dôvodu zasahovať do výkonu práv ostatných vlastníkov ostatných osôb. Listina základných práv a slobôd výslovne zakazuje zneužitie vlastníckeho práva (článku 11 ods. 3) a umožňuje za určitých podmienok jeho vyvlastnenie alebo nútené obmedzenie (článok ods. 4). A je potrebné rozlišovať medzi prípadmi zriadenia pozemnej komunikácie bez súhlasu vlastníka pozemku, či proti jeho vôli a medzi zriadením komunikácie so súhlasom vlastníka pozemku, pričom dôjde k dohode, hoci neformálnej, medzi vlastníkom pozemku a vlastníkom stavby o bezodplatnom užívaní pozemku na dobu neurčitú. V takom prípade nový vlastník pozemku nemôže nadobudnúť k takémuto pozemku viacej práv, ako mal predchádzajúci vlastník. V danom prípade nedošlo k zriadeniu neoprávnenej stavby protiprávnym konaním stavebníka a preto, ak za tohto stavu predstavuje uplatnenie náhrady za užívanie takého pozemku zneužitie výkonu práva, ktoré je v rozpore s dobrými mravmi v zmysle ustanovenia § 3 ods. 1 Občianskeho zákonníka.

Z vyššie citovaného teda vyplýva, že už aj pred zriadením zákonného vecného bremena zákonom č. 66/2009 Z.z. boli upravené práva k užívaniu predmetnej nehnuteľnosti pozemnou komunikáciou právnym predchodcom žalobcu a právnym predchodcom žalovaných.

Čo sa týka stanoviska spomínaného žalobcom spoločného zasadnutia občianskoprávneho kolégia a obchodnoprávneho kolégia Krajského súdu v Prešove, predmetné stanovisko spoločného zasadnutia kolégií nehovorí nič o tom, že by odškodnenie za zriadenie vecného bremena malo mať charakter opakujúcej sa náhrady, tak ako je to v konečnom dôsledku požadované v predmetnom konaní.

Žiada sa uviesť, že žalobca v tomto konaní nemá postavenie spotrebiteľa, kde by bolo potrebné zhovievavejšie nazerať na zmluvu o postúpení pohľadávok, ak tento prejavil vôľu k uzatvoreniu takejto zmluvy a teda kúpe nejstej pohľadávky, musel si byť vedomý rizika prípadného neúspechu pri uplatnení si takejto pohľadávky. Účelom inštitútu premlčania je pôsobiť na subjekty občianskoprávných vzťahov, aby v primeraných dobách uplatnili svoje práva (nároky) a zároveň aj zabrániť tomu, aby povinné osoby neboli po časovo neprimeranej dobe nútené splniť si svoje povinnosti. Inštitút premlčania takto zabraňuje dlhodobému trvaniu práva im zodpovedajúcim povinnostiam, vnáša určitú „čistotu“ do právnych vzťahov a o tom svedčí aj jeho historický vývoj. Ak uplynula zákonom ustanovená premlčacia doba a oprávnená osoba v nej určeným spôsobom u príslušného orgánu svoje právo nevykonala, vzniká povinnej osobe oprávnenie vzniesť námietku premlčania, a tak spôsobiť stav, že sa oprávnená osoba nemôže s úspechom domáhať na súde svojho práva. V ďalšom súd poukazuje aj na určitú analógiu vo vývoji uplatniteľnosti nárokov zo zásahu do osobnostných práv, kde tiež sa napokon ustálila judikatúra, že finančná náhrada za nemajetkovú ujmu podlieha inštitútu premlčania.

Podľa § 151 ods. 3 O.s.p. v zložitých prípadoch najmä z dôvodu väčšieho počtu účastníkov konania alebo väčšieho počtu nárokov uplatňovaných v konaní súd môže rozhodnúť, že o trovách konania rozhodne až po právoplatnosti rozhodnutia vo veci samej, ustanovenie § 166 sa nepoužije.

Keďže právnemu zástupcovi žalobcu vzniklo právo poskytnutie lehoty troch pracovných dní od vyhlásenia tohto rozhodnutia na vyčíslenie trov právneho zastúpenia, pričom na druhej strane súd odovzdal písomné vyhotovenie rozhodnutia po jeho vyhlásení rozhodne o trovách konania samostatným uznesením.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia cestou tunajšieho súdu na Krajský súd v Prešove.

Podľa § 205 ods. 1 O.s.p. v odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p.) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Podľa § 205 ods. 2 O.s.p. odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

- a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 O.s.p.,
- b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),
- f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa § 251 ods. 1 O.s.p., ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.